

2018-03-16

KS/2018:54

Referens

Mottagare
Finansdepartementet

Yttrande över slutbetänkande Reboot – omstart för den digitala förvaltningen (SOU 2017:114)

Sammanfattning

Botkyrka kommun ger sitt stöd till slutbetänkandet i huvudsak och kommunen delar utredningens bedömning om att det behövs

- effektiv styrning,
- bindande mål för den offentliga förvaltningens digitaliseringsarbete,
- en övergripande plan och ett ramverk för förvaltningsgemensamma digitala funktioner,
- ett ramverk för styrning av den digitala förvaltningen,
- en tidsbestämd övergripande plan för digitalisering och it i den offentliga förvaltningen.

Botkyrka kommun anser att de beskrivna förslagen ska vara en skyldighet för offentliga myndigheter (stat, kommun och landsting), då dessa är av grundläggande karaktär och avgörande för att det offentliga Sverige ska ha förmåga att uppnå de digitaliseringsmål som riksdagen föreslår besluta om: ”Till nytta för medborgare och med en effektiv resurshushållning för verksamhetsutveckling genom digitalisering.”

Botkyrka kommuns synpunkter och kommentarer till slutbetänkandet

Omstart

Det bör vara tydligt att digitaliseringsmyndigheten får ett vidare uppdrag att redan under 2018 initiera aktiviteter som bidrar till att hela offentliga sektorn har förmåga att bidra till att uppnå regeringens viljeriktning - en omstart av den offentliga förvaltningens digitalisering och en effektiv styrning av samverkande förvaltning för offentliga myndigheter. Botkyrka kommun anser att det är först när vi arbetar enligt gemensamma ramar inom och mellan offentliga myndigheter som Sverige kommer att ha förmåga att ta position som en av de bästa på att ta tillvara på digitaliseringens möjligheter.

Sverige – bäst på att ta tillvara digitaliseringens möjligheter

För att nå det ambitiösa målet anser Botkyrka kommun att det krävs en tydlighet i att all offentlig verksamhet omfattas av de förslag utredningen lagt fram.

Först när offentliga myndigheter (statliga, kommunala och landsting) samlat arbetar för att realisera de beslutade bindande målen för den offentliga förvaltningens digitaliseringsarbete kommer målen att vara möjliga att uppnå. Detta med anledning av att offentliga myndigheters uppdrag är starkt beroende av varandras digitaliseringsgrad. En tidsbestämd strategi för offentliga myndigheter med tydliga milstolpar kommer att bidra till att statliga, kommunala och landstingsdrivna myndigheter och dess leverantörer av digitaliseringstjänster kan planera och genomföra det arbete som krävs för att få de förvaltningsgemensamma digitala funktionerna på plats.

Ett enhetligt, tydligt och gemensamt ramverk för förvaltningsgemensamma digitala funktioner, som gör det möjligt för offentliga myndigheter att byta information mellan verksamheter är en av de grundläggande byggstenarna för att på ett effektivt och resursbesparande sätt bidra till den av utredningen föreslagna målbilden.

Ett gemensamt ramverk kommer att leda till att offentliga myndigheter kan erbjuda medborgare digitala tjänster av hög kvalitet och säkerhet. Utredningen som har i uppdrag att göra översyn av de rättsliga förutsättningarna för en digitalt samverkande förvaltning kommer att vara en viktig pusselbit för att nå målet.

Tydlighet i avsiktsförklaring mellan staten och Sveriges Kommuner och Landsting

Botkyrka kommun anser att det är nödvändigt att utredningen föreslår att regeringen tar initiativ till en förnyad avsiktsförklaring mellan staten och Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) för digitalisering och it i den offentliga sektorn.

Botkyrka kommun önskar en tydlighet i att den nya digitaliseringsmyndigheten har i uppdrag att säkerställa att det uppdrag som SKL har leder till att det bindande målet för offentliga myndigheter realiseras i enlighet med övergripande och tidsbestämd plan.

Säker digital post

Det finns behov av att etablera en förvaltningsgemensam specifikation och nationell digital funktion gällande hantering av digital kommunikation/post/brev mellan offentliga myndigheter så att informationsutbyte sker på ett säkert, enhetligt och strukturerat sätt.

Mina meddelande

Botkyrka kommun har redan tidigare – i sitt remissvar på utredningens delbetänkande *digitalforvaltning.nu* – fört fram sin synpunkt att tjänsten Mina meddelanden måste vidareutvecklas funktionellt. Tjänsten är idag enbart en kanal för enkelriktat utskick av myndighetsbeslut. För medborgaren/företagaren framstår det som märkligt och omständligt om tjänsten/kanalen inte medger dubbelriktad kommunikation redan under ett ärendes beredning.

Vi vidhåller också den vid samma tillfälle lämnade synpunkten att, i takt med den ökande digitaliseringen, utskickandet av myndighetspost framöver kan komma att minska betydligt. Sammanhållna tjänster av typen Mina ärenden (jämför exempelvis Internetbankerna, Skatteverkets Mina sidor) kommer framöver att växa fram även hos kommunerna, tjänster där medborgarens samtliga ärenden gentemot kommunen kan hanteras. Behovet av utskickade beslut och annan ärende-kommunikation kan då minska.

Samordnad organisation för statliga lokalkontor

Från och med den 1 januari 2019 ska Statens servicecenter ansvara för en samlad organisation för lokal statlig service.

Botkyrka kommun ser en möjlighet i att samordna de statliga lokalkontoren med kommunala och landstingsdrivna mötesarenor (medborgarcenter). En samordning skulle bidra till att offentliga myndigheter samarbetar i praktiken, och i förlängningen ge naturlig återkoppling till vidareutveckling och innovationer för de förvaltningsgemensamma digitala funktionerna. Detta skulle starkt bidra till omstarten av den digitala förvaltningen.

Vid etablering av statliga lokalkontor som utredningen föreslår är risken att effektiviseringspotentialen vi vill uppnå uteblir, medan en samlokalisering med kommun och/eller landsting förstärker syftet med funktionen statliga lokalkontor och bidrar till uppfyllnad av ambitionen i utredningens slutbetänkande.

Behov av ramverk och informationsförsörjning för nyanlända

Det finns behov av att etablera en förvaltningsgemensam specifikation av grundläggande delar som behövs vid registrering av uppgifter om en individ som nyligen har kommit till Sverige från annat land. Idag innebär det merarbete - som inte ingår i kommunens kärnverksamhet - att hantera hur kommunen ska hantera de grundläggande personuppgifterna och åtkomsthantering till digitala tjänster.

Med dagens lösning är det upp till varje myndighet att själv hitta en lösning tillsammans med enskilda leverantörer. En nationell digital tjänst som offentliga myndigheter kan använda skulle innebära att kommunen kan fokusera på hantering av kärnverksamhet och utformning av bra service och effektiv verksamhet på ett effektivt sätt och med god resurshushållning. Ett ramverk för hela den offentliga verksamheten kommer även underlätta och vara till nytta för individen i sin kontakt med olika myndigheter för att fullgöra sina skyldigheter.

Konsekvenser för det kommunala självstyret

Det ställs idag höga krav den enskilda kommunens förmåga att hantera alla delar som behöver beaktas vid verksamhetsutveckling genom digitalisering. Kommunerna riskerar därför enskilt att få både ökade kostnader och svårigheter vid upphandling och kravställning på nya och vidareutveckling av befintliga digitala tjänster. Kommunerna behöver därför dra nytta av, och omfattas av, det arbete som den nya myndigheten har i uppdrag att ansvara för.

Kommunala sektorn har behov av ett enhetligt och gemensamt ramverk vid utveckling av kommunala tjänster som bidrar till nytta för medborgare och verksamhet. Botkyrka kommun ser inte att ett gemensamt ramverk, riktlinjer och standards för det gemensamma hotar det kommunala självstyret. Vi ser snarare att det stärker kommunens förmåga att dra nytta av digitaliseringens möjligheter och vidareutveckla de egna tjänsterna och den egna förmågan att bli en digital kommun.

Alla kommuner använder sig idag av någon form av tjänst för att få åtkomst till information som finns i skatteverkets folkbokföringsregister. Denna tjänst borde istället erbjudas som en nationell digital tjänst genom tydligt ramverk gällande förvaltningsgemensamma tjänster. I dagsläget används kommunens budget för att försörja verksamhetssystem med korrekt data, medel som istället skulle kunna nyttjas till att med utgångspunkt från en övergripande plan och ett ramverk skapa digitala tjänster och utveckla den kommunala verksamheten.

Det kommunala självstyret behöver ligga i utformningen av tjänster så att de bidrar till vad den enskilda kommunen har behov av, till nytta för medborgare och verksamhet.

Kommunala finansieringsprincipen – ekonomiska konsekvenser

Kommunerna digitaliserar idag och har stora kostnader för detta, oavsett storlek på kommun. Utifrån ett nationellt perspektiv bör ett gemensamt ramverk för förvaltningsgemensamma digitala funktioner i förlängningen medföra att resurser används på bästa sätt. Kommunerna behöver då inte lägga resurser på att utveckla grundläggande ramverk utan kan istället fokusera på att hantera det gemensamma ramverket på ett effektivt sätt. Vidare blir det ett mer jämlikt samhälle för medborgaren oavsett var i landet denne är bosatt.

Det är önskvärt med en grundsyn om att all offentlig verksamhet på ett kostnadseffektivt och om möjligt fritt får nyttja de förvaltningsgemensamma tjänsterna. Digitaliseringsmyndigheten bör ges i uppdrag att ta fram var gränsen gällande kostnaderna ska gå mellan myndigheter inom offentlig sektor och den förvaltningsgemensamma tjänsten samt om kostnaden ska bero på storlek på myndighet.